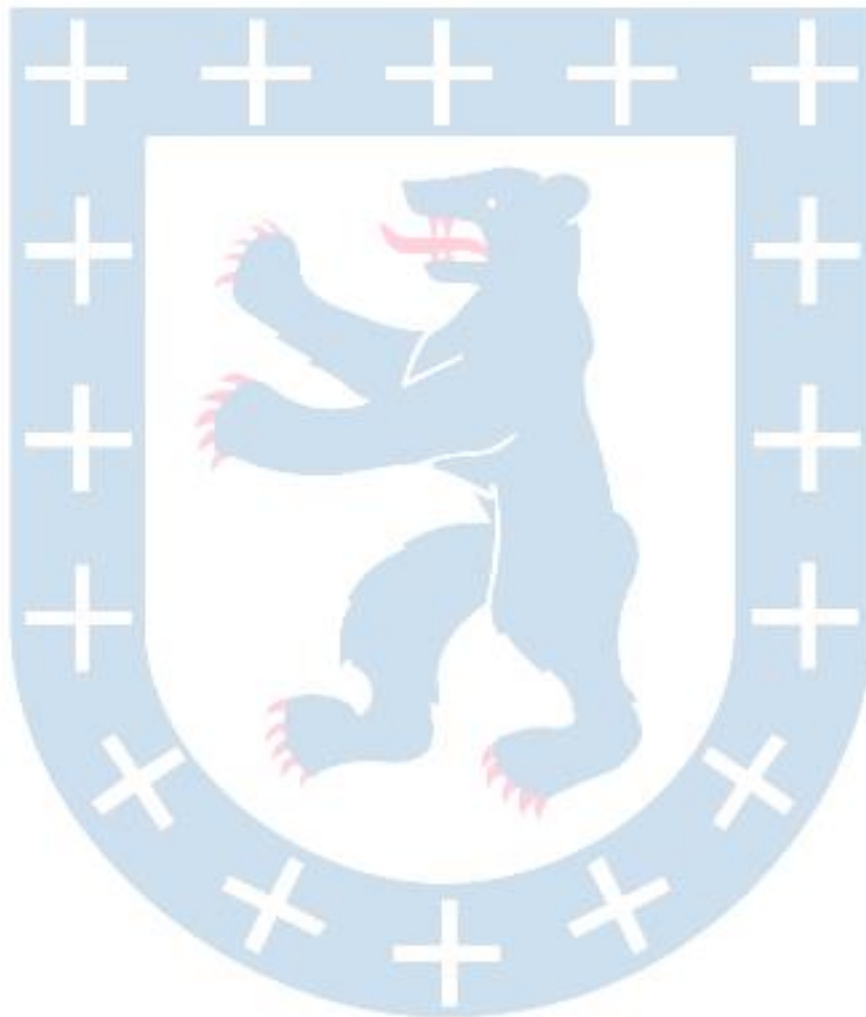

Handlingsplan och policy för anhörigstöd i Årjängs kommun

Bakgrund

Handlingsplan/policyn för anhörigstöd är ett inriktnings- och arbetsdokument för förtroendevalda och anställda inom Stöd och omsorg i Årjängs kommun. Handlingsplanen/ policyn utgår i huvudsak från Socialtjänstlagen 5 kap. 10§ samt Stöd och omsorgsnämndens övergripande mål och värdegrund. Samtliga målgrupper som omfattas av socialtjänstlagens bestämmelser erbjuds stöd.

Den 1 juli 2009 ändrades socialtjänstlagen med syfte att förtydliga stödet till anhöriga enligt följande:

5 kap. 10§ SoL

Personer som vårdar eller stödjer närstående

”Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller stödjer en närstående som har funktionshinder”

Enligt prememorian DS 2008:18 tydliggör lagen kommunens skyldighet att erbjuda stöd för att underlätta för de personer som hjälper och stödjer närstående. Stödet till anhöriga ska kännetecknas av individualisering, flexibilitet och kvalitet. Lagen är en markering från samhällets sida att omsorgen om anhöriga ska bygga på ett samarbete mellan anhöriga och den offentliga vården och omsorgen. Stöd och omsorgsnämnden i Årjängs kommun har beslutat att det ska finnas en anhörigsamordnare i kommunen.

Syfte och mål

Anhörigstödet ska vara individuellt och underlätta både fysiskt och psykiskt så att den anhörige kan hantera sin livssituation. Anhörigperspektivet ska integreras i socialtjänstens olika verksamheter. Anhöriga ska uppmärksammas som samarbetspartner.

Definitioner

Socialstyrelsens definition på anhöriga och närstående är följande:

- Anhöriga är den som ger hjälp och stöd
- Närstående är en person som tar emot hjälp och stöd

Med *anhörig* menas den person som inom familjen, släkten, vänskretsen eller som granne vårdar/stödjer *närstående* som på grund av ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning är i behov av hjälp och stöd för att klara den dagliga livsföringen.

Med *partnerskap* menas att samarbetsparterna arbetar på lika och jämbördiga villkor, för att tillsammans skapa de bästa förutsättningarna för anhöriga och närstående. Samarbetet ska utveckla en dialog och relation mellan anhöriga, kommun, landsting, föreningar, ideella och frivilligorganisationer.

Med *Stöd och omsorg* menas i Årjängs kommun all kommunal verksamhet inom Stöd och omsorgsnämndens område såsom hemtjänst, särskilt boende, personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, stöd till missbrukare samt kommunal hälso- och sjukvård.

Med *interna samarbetspartner* menas personal inom äldreomsorg, stödet till funktionsnedsatta, individ- och familjeomsorg samt hälso- och sjukvård.

Med *externa samarbetspartner* menas anhöriga, intresse- och frivilligorganisationer, skola, kyrka och andra samfund, landsting, privata vårdgivare, myndigheter och arbetsgivare.

Värdegrund och etiska riktlinjer

Handlingsplanen för anhörigstöd utgår från stöd och omsorgsnämndens ”värdegrundsarbete” vilket innebär att anhörigstöd ska

- ingå i en positiv och levande gemenskap som ger anhöriga **trygghet** och glädje i vardagen
- skapa **delaktighet** genom att ge möjlighet för anhöriga till inflytande och påverkan.
- möta varje anhörig med **respekt** genom att den anhörige blir bekräftad i sina olika val i vardagen, blir lyssnad på och ingår i en positiv dialog
- formas av **omtanke** genom att anhöriga blir sedda och att deras olikheter tas till vara

Stöd och omsorgs ansvarsområde

Följande insatser utgör stöd och omsorgsnämndens ansvar att verkställa, och inom alla enheter ska anhörigperspektivet beaktas.

Funktionsnedsättning

- Avlösarservice
- Daglig verksamhet
- Kontaktperson
- Korttidstillsyn
- Korttidsvistelse
- Ledsagarservice
- Personlig assistans
- Särskilt boende

Äldreomsorg

- Avlösning i hemmet
- Dagverksamhet
- Hemtjänst
- Matdistribution
- Trygghetslarm
- Korttidplats
- Ledsagarservice
- Kontaktperson
- Särskilt boende

Kommunal hälso- och sjukvård

- Hemsjukvård i det egna hemmet och på särskilt boende
- Rehabilitering i det egna hemmet och på särskilt boende
- Dagrehabilitering
- Hjälpmedel

Socialpsykiatri

- Boendestöd
- Dagverksamhet
- Kontaktperson
- Ledsagarservice

Individ- och familjeomsorg

- Ekonomiskt bistånd
- Stöd vid missbruk och riskbeteende
- Stöd för familjer
- Stöd vid våld i nära relationer

Samarbete med hälso- och sjukvården

Anhöriga till personer som drabbas av sjukdom eller funktionsnedsättning får ofta en tidig och långvarig kontakt med hälso- och sjukvården. I hälso- och sjukvårdslagen finns ingen motsvarig bestämmelse som i Socialtjänstlagen. Däremot har hälso- och sjukvården en lagreglerad uppgift att förebygga ohälsa, sjukdom eller skada.

Enligt Socialstyrelsen ska hälso- och sjukvården i förebyggande syfte uppmärksamma anhöriga, om de riskerar att drabbas av ohälsa på grund av att de vårdar eller stödjer en närstående. Det är ofta personalen inom landstingets hälso- och sjukvård som först kommer i kontakt med anhöriga. Hälso- och sjukvårdens personal kan därför tidigt både identifiera och informera anhöriga om möjligheten att få stöd.

Landstingets habilitering ger stöd till barn, ungdomar och vuxna som har en livslång funktionsnedsättning som oftast är medfödd, uppstått i tidig ålder eller förvärvats vid exempel vis olycka. Syftet med habilitering är att försöka förbättra livssituationen i möjligaste mån för personer med funktionsnedsättning. Habiliteringen erbjuder även råd och stöd till anhöriga.

Övergripande policy för anhörigstöd i Stöd och omsorg

- Anhörigsamordnare finns i Stöd och omsorg
- Anhöriga ska ses som samarbetspartners
- Anhöriga erbjuds information om stödinsatser
- Anhöriga erbjuds avlastning

Anhörigsamordnarens roll

I Socialt ansvarig samordnarens (SAS) uppdrag, ingår rollen som anhörigsamordnare.

Anhörigsamordnaren ska tillsammans med verksamhetens chefer arbeta fram en policy för hur anhörigstödet ska bedrivas i Årjängs kommun - detta dokument är kommunens policy och tillika handlingsplan för anhörigstöd.

Intern funktion

- Rådgivande funktion till chefer och politiker
- Samordnande länk inom organisationen

Extern funktion

- Stödja och lotsa anhöriga
- Samordnare mellan olika huvudmän
- Kommunens kontaktperson med frivilligorganisationer
- Inhämta information regionalt och nationellt

Anhörigstöd som finns i Årjängs kommun idag

- Dagverksamhet för personer med demens
- Dagverksamhet för personer med psykisk funktionsnedsättning
- Korttidsplats
- Korttidsvistelse
- Växelvård
- Trygghetslarm
- Hemtjänst
- Avlastning i hemmet 10 timmar/månad kostnadsfritt
- Missbruksproblematik, Individ- och familjeomsorgen

Information om anhörigstöd finns på kommunens hemsida www.arjang.se samt i broschyr "*Anhörigstöd information*".

Utvecklingsområde för anhörigstöd i Årjängs kommun

- Anhörigperspektivet integreras ännu tydligare i socialtjänstens verksamheter
- Anhörigstöd ska innefattas i respektive verksamhetsplan i stöd och omsorg